

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 9. oktober 2008
Sagsnr.: 13404

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 16. september 2008 (Alm. del - spørgsmål nr. 475 – 481) udbedt sig min besvarelse af følgende:

Spørgsmål 475:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen fra Peer Risager om fødevareregionernes kontrol af dagligvarevirksomheder i Danmark, jf. FLF alm. del - bilag 427, herunder besvare de i henvendelsen stillede spørgsmål?”

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Fødevarestyrelsen, som har oplyst følgende:

”I henvendelsen fra Peer Risager er der som eksempler på uensartet kontrol anført 69 kontrolrapporter primært fra perioden januar til september 2008, medens enkelte er fra 2007. Det skal indledningsvist bemærkes, at der på detailområdet udarbejdes over 60.000 kontrolrapporter årligt, og 69 kontrolrapporter fra en så lang periode er derfor et meget spinkelt datagrundlag til at vurdere ensartetheden i kontrollen.

Peer Risager anfører på grundlag af eksemplerne, at varehuse kontrolleres på betydelig kortere tid end mindre butikker. Som dokumentation henvises til, at store varehuse i henhold til eksemplerne kontrolleres på 30-45 minutter.

De eksempler, som der henvises til, er imidlertid ikke fyldestgørende, idet de større detailforretninger typisk vil være opdelt i forskellige afdelinger (tilsynssteder), som kontrolleres særskilt med hver deres kontrolrapport. Eksemplerne fra Peer Risager dækker således ikke kontrollen med hele varehuset. Der er oftest tale om 3 - 5 afdelinger i et varehus, f.eks. kolonial, bager og slagter, og normalt vil flere af afdelingerne blive kontrolleret ved samme besøg. Når ikke alle afdelinger kontrolleres

ved ét besøg, skyldes det, at de enkelte afdelinger har forskellig kontrolfrekvens, f.eks. 2 gange om året for slagterafdelinger og 1 gang om året for kolonialafdelingen.

I de anførte eksempler fra især Føtex og Bilka er der på samme dag i langt de fleste tilfælde blevet gennemført kontrol i 3-4 afdelinger. Som typisk eksempel kan nævnes Føtex i Greve, hvor der den 3. juni 2008 blev kontrolleret 4 ud af 5 afdelinger. Ud over det anførte eksempel, som er kontrolrapporten for kolonial, blev også slagter, charcuteri samt frugt og grønt kontrolleret. Samlet varede kontrollen den dag 2 timer. Som mere ekstremt eksempel kan nævnes Bilka i Field's, hvor alle 9 afdelinger blev kontrolleret den 13. maj 2008 med et samlet tidsforbrug på 10 1/2 timer.

Der er desuden en række forhold, som gør, at der ikke er direkte sammenhæng mellem en virksomheds størrelse og den tid, som bruges til en forsvarlig kontrol. Der er dels en række elementer, hvor tidsforbruget kun i begrænset omfang afhænger af virksomhedens størrelse. Det gælder f.eks. kontrol af ophængning af kontrolrapport. Dels kan der i mindre forretninger med få ansatte oftere være situationer, der forlænger kontrollen, eksempelvis fordi den tilsynsførende må afvente ekspedition af kunder, inden det er muligt at få besvaret spørgsmål eller udleveret dokumentation. Endeligt er det oftere små virksomheder, som har behov for vejledning, og det vil naturligvis også afspejles i tidsforbruget.

Fødevarestyrelsen kan derfor afvise, at fødevarer kontrollen favoriserer store varehuse på bekostning af de mindre forretninger. Det skal i øvrigt bemærkes, at detailforretninger ikke skal betale for de ordinære kontrolbesøg.

Peer Risager finder endvidere gennem en række eksempler i henvendelsen at kunne dokumentere store forskelle i sanktioneringen af samme type overtrædelse i store og små forretninger. I henvendelsen søges dette underbygget ved 7 bøder til mindre virksomheder, som sammenholdes med 14 eksempler, hvor sagen er afgjort med en indskærpelse.

Det skal generelt fremhæves, at valg af sanktion i det enkelte tilfælde vil være en konkret afgørelse og afhænge af en række forskellige faktorer, såsom alvoren af selve overtrædelsen, virksomhedens reaktion på den konstaterede overtrædelse, eventuelle andre overtrædelser konstateret ved samme kontrolbesøg og virksomhedens kontrolhistorik. Sigtet er i hvert enkelt tilfælde at vælge den sanktion, som vurderes at være den nødvendige for at sikre, at reglerne bliver overholdt i fremtiden. Der kan derfor være adskillige årsager til, at der i tilsyneladende ensartede situationer skal vælges forskellige sanktioner.

Til eksempler kan Fødevarestyrelsen bemærke, at der i 5 af de 7 bødesager er tale om opfølgende kontrolbesøg, idet der var konstateret problemer ved tidligere kontrolbesøg. Dette fremgår også af kontrolrapporternes smileyer fra de 3 foregående kontrolbesøg. Som det fremgår af kontrolrapporterne i de 2 øvrige nævnte bødesager, var der i begge tilfælde tale om opbevaring af letfordærlige fødevarer ved for høj temperatur. Til sammenligning kan nævnes, at der i 12 af de 14 kontrolbesøg, hvor overtrædelserne blev sanktioneret med indskærpelse, ikke var givet anmærkninger ved det foregående kontrolbesøg. I de 2 resterende var der tale om tidligere indskærpselser på andre områder, hhv. hygiejneuddannelse og egenkontrol, og i begge tilfælde var forholdet bragt i orden.

I 6 af bødesagerne blev der desuden konstateret et eller flere andre problemer ved samme kontrolbesøg.

For de 3 eksempler fra kiosker i Odense, hvor den ene fik bøde for manglende egenkontrol, medens der for dette i de to andre eksempler alene blev sanktioneret med indskærpelse, har Fødevarestyrelsen indhentet bemærkninger fra Kontrolafdeling Odense. Kontrolafdelingen oplyser, at forskellen skyldes virksomhedernes historik. Virksomheden, der fik en bøde, har været i fødevarerbranchen i mange år og fået meget vejledning gennem årene. Virksomheden må således have kendskab til de krav, der stilles, og være klar over konsekvenser ved ikke at følge reglerne. I de 2 virksomheder, der ikke fik bøde, er virksomhedsejerne nye i branchen, idet de, som det fremgår af de 2 kontrolrapporter, havde overtaget forretningerne få uger før kontrolbesøget. De tilsynsførende har i de 2 tilfælde vurderet, at en indskærpelse med deraf følgende gebyrbelagt opfølgende kontrolbesøg kombineret med en bøde på 5.000 kr. for manglende meddelelse af ejerskifte var tilstrækkeligt til at sikre, at der blev rettet op på forholdet.

Fødevarestyrelsen finder på baggrund af det anførte, at der ikke er grundlag for påstanden om hårdere sanktioner over for de mindre end over for de større detailforretninger. Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at de større supermarkeder har et gennemsnitligt lavere antal sanktioner. Efter Fødevarestyrelsens vurdering er dette dog ikke udtryk for en forskelsbehandling fra fødevarerkontrollen, men skyldes, at der er tale om større kæder med veludviklede interne rutiner og en personalepolitik, som effektivt understøtter overholdelse af lovgivningen.

Som anført i henvendelsen er det korrekt, at der har været en stigning i antal tilfælde, hvor de tilsynsførende udsættes for trusler. Fødevarestyrelsen er meget opmærksom på dette og har taget initiativer til at vende denne negative tendens. Som eksempel kan nævnes, at der gennemføres kurser i konflikthåndtering for de tilsynsførende. Desuden

er det forventningen, at den øgede fokus på dialog og vejledning, som indgår i fødevarerforliget, vil bidrage til at reducere konflikterne mellem tilsynsførende og virksomhed.

Endeligt anføres det flere steder i henvendelsen, at holdbarhedsmærkning ikke er kontrolleret. Dette er imidlertid ikke i strid med de gældende retningslinier. Som også anført i henvendelsen, er fødevarerlovgivningen særdeles omfattende, og det ville være meget tidskrævende og belastende for virksomhederne, hvis alle regler blev kontrolleret ved hvert enkelt kontrolbesøg. Fødevarestyrelsen har derfor opdelt reglerne i en række lovgivningsområder og fastlagt, at detailvirksomheder skal kontrolleres for alle områder inden for 3 år, for ultralavrisikovirksomheder dog inden for 5 år. Dette gælder bl.a. for holdbarhedsmærkning, som indgår i lovområdet mærkning og information. For de meget følsomme lovgivningsområder vedr. hygiejne skal mindst ét af områderne dog kontrolleres ved hvert kontrolbesøg, og alle hygiejneområder skal kontrolleres mindst én gang om året.”

Jeg er helt enig med Peer Risager i, at ensartethed både af hensyn til virksomhedernes retssikkerhed og af hensyn til respekten for fødevarerlovgivningen og fødevarerkontrollen er meget væsentligt. På baggrund af redegørelsen fra Fødevarestyrelsen finder jeg imidlertid ikke, at Peer Risagers bemærkninger om uensartethed mellem store og små virksomheder er berettiget.

Eva Kjer Hansen

/Lisbet Nielsen